

վերջնագիր՝ պահանջելով 48 ժամայ ընթացքում ընդունել Բազում մշակած համաձայնագիրը՝ սպառնալով, հակառակ պարագային, «դիմել զինուորական ուժի»:

Համազումարը երկարորէն քննեց ստեղծած դրութիւնը և համոզելով, որ դրանց ոչ մի օգնութիւն չի կարող ստանալ—անգլիացիները պաշտպանում էին ազրբէջանցիներին, իսկ Հայաստանի կառավարութիւնը ի վիճակի չէր լուրջ օգնութիւն հասցնելու — այլ և կշռելով սեփական ուժերը՝ խոհեմութիւն համարեց զիջելու և օգոստ. 15-ին որոշեց ընդունել Բազումի համաձայնագիրը: Յաջորդ օր, Օգոստ. 16-ին նրա 16 ներկայացուցիչները զնացին Շուշի, Սուլթանովի մօտ և օգոստ. 22-ին ստորագրեցին հետևեալ համաձայնագիրը.

«Նկատելով, որ Լեռնային Ղարաբաղի ճակատագրի հարցը լուծելու է Հաշտութեան Վեհաժողովում, որ ամէն մի ընդհարում վնասակար է Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան համար, որ Ղարաբաղի հարցը ինչ ձևով էլ լուծելու լինի, հայերն ու մահմետականները ապրելու են միասին, Ղարաբաղի Հայոց Դրբ Համազումարը իր 1919թ. օգ. 15-ի առաւօտեան նիստում որոշեց կանդ առնել Ազրբէջանի Հանրապետութեան կառավարութեան հետ կայացած համաձայնութեան հետևեալ կէտերի վրա.

1. Սոյն ժամանակաւոր համաձայնութիւնը կողմերն ընդունում են մինչև որ այդ հարցը վճուր Հաշտութեան Վեհաժողովում, որպիսի լուծումը հաւասարապէս պարտադիր է երկու կողմերի համար էլ:

2. Ղարաբաղի Շուշի, Զիվանչիք և Զիրբայիլ գաւառների հայերով բնակեցւած լեռնային մասը (Դիզակ, Վարանդա, Սաչէն, Զրաբերդ) ժամանակաւորապէս իրեն համարում է Ազրբէջանի Հանրապետութեան սահմաններում:

3. Շուշիի, Զիվանչիքի և Զիրբայիլի գաւառները մնում են իբրև առանձին վարչական միաւոր Ղարաբաղի ընդհանուր-նահանգապետութեան և նրա ներքին կազմակերպութիւնն այնպէս է, որ լեռնային հայկական մասում վարչութիւնը նշանակուում է հայերից՝ փոքրամասնութեան իրաւունքների երաշխաւորութեամբ:

4. Ղարաբաղի լեռնային մասում (Դիզակ, Սաչէն, Վարանդա և Զրաբերդ) վարչական պաշտօնատար անձինք նշանակուում են խորհրդի հայ անդամների առաջարկութեամբ:

5. Ղարաբաղի ընդհանուր-նահանգապետութեան կից հիմնուում է 6 հոգինոց մի խորհուրդ — 3 հայ և 3 մահմետական:

6. Խորհուրդի հայ անդամները ընտրուում են Լեռնային Ղարաբաղի հայ ազգաբնակչութեան համազումարից: Համազումարն իրաւունք ունի վերընտրելու:

7. Միջցեղային բնոյթ ունեցող սկզբունքային բոլոր հարցերը չեն կարող կիրաւուել կեանքում առանց նախօրօք խորհրդում քննելու:

8. Խորհուրդն ունի նախաձեռնութեան իրաւունք ընդհանուր-նահանգապետութեան կարգաւորման ու կառավարութեան վերաբերող հարցերում:

9. Խորհուրդն ունի ընդհանուր-նահանգապետութեան վարչութեան վրա հսկելու ու հակակշռելու իրաւունք՝ առանց վարչութեան գործողութիւններին խառնելու իրաւունքի: